

NASTANJENJE I ZAPOŠLJAVANJE članova porodice/obitelji

Članovima porodice/obitelji (trećih zemalja) i ostalim članovima porodice austrijskih državljana kao i članovima porodice stranaca, za legalan boravak je u pravilu potreban **boravišni naslov** (Aufenthaltstitel). Samo u rijetkim slučajevima članovi porodice/obitelji austrijskih državljana, za spajanje porodice/obitelji, se mogu opozivati na EU-pravo, a za nastanjenje im je potrebna tzv. **dokumentacija**.

Zahtjev za izdavanje prvog boravišnog naslova (Erstantrag) u pravilu se podnosi u **zemlji prebivališta** u austrijskom konzularnom predstavništvu. Zahtjev se može podnijeti i kod nadležne boravišne vlasti u Austriji (u Beču Magistratsko odjeljene 35) za vrijeme legalnog boravaka državljana treće zemlje kojemu za ulazak u Austriju nije potrebna viza ili čemu biti izdat boravišni naslov iz humanitarnih razloga ili na osnovu člana 8 Europske konvencije o ljudskim pravima. Po prestanku legalnog boravka, odobrenje boravišnog naslova mora se sačekati u inostranstvu/inozemstvu. Kod zahtjeva za vizu iz humanitarnih razloga ili po člana 8 Konvencije, odobrenje vize u određenim slučajevima se može sačekati i u Austriji.

Zahtjev za produženje boravišnog naslova se mora **obavezno** podnijeti **prije datuma isticanja** posljednjeg naslova. Kasnije podneseni zahtjevi smatraju se prvim zahtjevima što može imati za posljedicu ilegalan boravak, napuštanje Austrije i podnošenje novog zahtjeva u inostranstvu/inozemstvu. Osim toga rokovi za sticanje prava na trajni boravak i državljanstvo počinju iznova.

Opšti/opći uslovi/uvjeti za izdavanje boravišnog naslova (Aufenthaltstitel):

- **Osigurano stanovanje**
Stan u vlasništvu, stanarsko- ili podstanarsko pravo, (stanovanje kod članova porodice: dovoljna izjava o zajamčenom pravu na stanovanje) itd.
- **Zdravstveno osiguranje koje pokriva svaki rizik**
Obavezno osiguranje, suosiguranje, samoosiguranje itd.
- **Osigurana sredstva za život**
Smjernica za 2012. godinu je visina zaštitnog dodatka (Ausgleichszulage) za jednu osobu € 814,82, za bračni par € 1.221,68 i za svako dijete € 125,72. Pažnja: Sume redovitih izdataka kao što je stanarina, krediti, pljenidba, plaćanje uzdržavanja itd. preko € 260,35, dodatno povisuju potrebnu visinu primanja.
- **Ne postoje razlozi za odbijanje**
Zabrana boravka u Austriji ili unutar Europskog ekonomskog prostora (EWR), važeća zabrana boravka i zabrana povratka, otvoreni postupak za prestanak boravka, lažan brak i lažirano posvojenje, ugrožavanje javnog reda ili sigurnosti, itd.
- **Odgovarajuće znanje njemačkog jezika**
Od 01.07.2011 za izdavanje boravišnog naslova se mora dokazati odgovarajuće znanje njemačkog jezika prije nastanjenja (početni nivo A1), a za produženje boravka boravka (A2 nivo u roku od 2 godine od nastanjenja). Za izdavanja „trajnog boravka – Daueraufenthalt EG“ potrebno je dokazat znanje njemačkog jezika na nivou B1. U nekim slučajevima znanje njemačkog jezika nije obavezno (npr. djeca prije školskog uzrasta itd.) ili ova obaveza važi kao ispunjenan (npr. Završeno školsko obrazovanje) itd.).
- **Dodatne odredbe za bračne partnere i registrirane partnere istog spola.**
Prava registriranih partnera istog spola od 1.1.2010 su izjednačena sa pravima bračnih partnera. Bračni partneri/registirani partneri istog spola u trenutku podnošenja zahtjeva moraju imati navršenu 21 godinu života.

Spajanje porodice/obitelji sa državljaninom treće zemlje

Bračni partneri i maloljetna djeca u Austriji nastanjenih državljanina trećih zemalja, u pravilu imaju pravo na boravišni naslov „**Crveno-be/ije/lu-crvenu - karticu plus**“* (**Rot-Weiß-Rot Karte plus**), ako ispunjavaju opće/opšte uvjete/uslove, postoji mjesto u kvoti (određene osobe i bez kvote) i osobe na osnovu koje se naseljavaju u Austriju:

1. imaju priznat status azila;
2. posjeduju boravišni naslov „Crveno-be/ije/lu-crvenu – karticu“, „Crveno-bijelu-crvenu – karticu plus“, „plavu karticu EU ili „dozvolu za trajni boravak – Daueraufenthalt – EG“.

Ako osoba na osnovu koje se nastanjuje posjeduje drugu vrstu dozvole za boravak, njegovim članovima porodice isto tako se izdaje odgovarajući boravišni naslov (Aufenthaltstitel).

Boravišni naslov „**crveno-be/ije/la-crvena-kartica plus**“ se u prve 2 godine izdaje na godinu dana a nakon toga na 3 godine ako su pored uvjeta/uslova za izdavanje dokaže znanje njemačkog jezika na nivou A2. Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja može se izdati boravišni naslov „dozvola za trajni boravak – Daueraufenthalt EG“, ako se i dalje ispunjavaju opći/opšti uvjeti/uslovi i dokaže znanje njemačkog jezika na novou B1.

Osobe u posjedu boravišnog naslova „**dozvola za trajni boravak – EZ**“ (Daueraufenthalt - EG) i „**crveno-be/ije/la-crvena-kartica plus**“ imaju pravo na nesamostalni rad bez dodatne radne dozvole.

Osobama u posjedu drugih boravišnih naslova je za pristup radnom tržištu potrebna dozvola po Zakonu o zapošljavanju stranca (jednogodišnja dozvola za zapošljavanje, dvogodišnja radna dozvola ili petogodišnja radna dozvola itd.). Bračni partneri i maloljetna djeca ovih osoba, nakon jednogodišnjeg nastanjenja, stiču isto pravo na rad kao i osoba na osnovu koje su se naselili u Austriju.

Prestanak svojstva člana obitelji/porodice

Svojstvo člana obitelji/porodice može se izgubiti iz različitih razloga. Ako je to slučaj, dotična osoba može i dalje boraviti u Austriji ako sama ispunjava određene uvjete/uslove:

Osobe nakon prestanka svojstva familjarne zajednice (npr. sporazumni razvod braka, prvonastanjena osoba se više ne nalazi u Austriji itd.) u prvih pet godina i dalje mogu boraviti u Austriji ako sami ispunjavaju gore navedene uslove/uvjete.

Kod nasilja u obitelji/porodici, razvoda braka zbog krivice osobe, na osnovu koje je nastanjen strani državljanin, smrti te osobe itd., određeni uvjeti/uslovi za izdavanje dozvole boravka ((npr. dohodak itd.) ne moraju biti ispunjeni.

Prestanak svojstva nakon 5 godina: osobe u posjedu „dozvole za trajni boravak“ (Daueraufenthalt – EG) imaju učvršćen boravak i samo zbog određenih kaznenih djela mogu biti protjerani. Osobe sa ograničenim dozvolama za nastanjenje i nastanjenjem u Austriji kraćim od 8 godina, moraju za produženje i dalje ispunjavati osnovne uvjete/uslove.

Obiteljska/porodična zajednica sa austrijskim državljanima

Bračni partneri i maloljetna neudata/neoženjena djeca imaju zakonsko pravo na boravišni naslov „**član obitelji/porodice**“ – Aufenthaltstitel „**Familienangehöriger**“, (bez kvote), ako su ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi.

Ovaj boravišni naslov se u prve 2 godine izdaje na godinu dana a nakon toga na 3 godine ako se pored uvjeta/uslova za izdavanje dokaže znanje njemačkog jezika na nivou A2. Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja može se izdati boravišni naslov „**dozvola za trajni boravak – Daueraufenthalt - Familienangehöriger**“, ako se i dalje ispunjavaju opći/opšti uvjeti/uslovi i dokaže znanje njemačkog jezika na novou B1. Brak mora postojati najmanje 2 godine.

Za vrijeme trajanja obiteljske/porodične zajednice i važećeg boravišnog naslova, članovi porodice austrijskih državljana su izuzeti iz Zakona o zapošljavanju stranaca i na području cijele Austrije imaju pravo na rad bez dodatne radne dozvole. Oni na zahtjev od AMS-a mogu dobiti “potvrdu o izuzeću” (Ausnahmebestätigung). Ova potvrda nije obavezna ali se preporučuje, s obzirom da je mnogi poslodavci zahtijevaju kod stupanja u radni odnos.

Prestanak porodične/obiteljske zajednice

Svojestvo člana obitelji/porodice može se izgubiti iz različitih razloga. Ako je to slučaj, dotična osoba može i dalje boraviti u Austriji ako sama ispunjava određene uvjete/uslove:

Ukoliko familijarna zajednica prestane u prvih 5 godina od dana nastanjenja (npr. sporazumni razvod braka, nastanjena osoba se više ne nalazi u Austriji itd.), ove osobe moraju same ispuniti uvjete/uslove za izdavanje dozvole o nastanjenju. Kod nasilja u obitelji/porodici, razvoda braka zbog krivice osobe, na osnovu koje je nastanjen strani državljanin, smrti te osobe itd., odredeni uvjeti/uslovi za izdavanje dozvole boravka (npr. dohodak itd.) ne moraju biti ispunjeni. U oba slučaja se izdaje novi boravišni naslov „crveno-bijela-crvena-kartica plus“.

Prestanak obiteljske/porodične zajednice nakon 5 godina boravka: Osobe u posjedu boravišnog naslova „dozvola za trajni boravak – član obitelji/porodice“ (Daueraufenthalt – Familienangehöriger), moraju ovaj naslov promijeniti u „dozvolu za trajni boravak – EZ“ (Daueraufenthalt – EG) i time imaju tzv. učvršćeni boravak. Izgon im se može izreći samo na osnovu određenih kaznenih/krivičnih prekršaja. Osobe sa ograničenim dozvolama za nastanjenje i boravkom u Austriji kraćim od 8 godina, moraju za produženje i dalje ispunjavati osnovne uvjete/uslove.

Pažnja: Nakon prestanka familijarne zajednice do dobijanja „**crveno-be/ije/le-crvene-kartice plus**“ ili boravišnog naslova „**dozvola za trajno nastanjenje - EZ**“ (Daueraufenthalt – EG) je načelno za nesamostalni rad potrebna dozvola za zapošljavanje. Osobe u posjedu važeće dozvole za nastanjenje imaju pravo na petogodišnju radnu dozvolu (Befreiungsschein). Ako je radni odnos započeo još za vrijeme familijarne zajednice, on se i nakon njenog prestanka kod istog poslodavca može nastaviti bez radne dozvole.

Prestanak svojstva člana porodice/obitelji se mora u roku od jednog mjeseca prijaviti nadležnoj vlasti za boravišna pitanja, iako boravišni naslov i dalje važi, inače se može izreći novčana kazna. Prije prijave obavezno provjerite, dali ispunjavate naveden uslove/uvjete.

Ostali članovi/pripadnici porodice austrijskog državljanina

Za ostale članove/pripadnike (roditelje, bake, djedove, punoljetnu djecu, određenu rodbinu itd.), postoji mogućnost dodjeljivanja „**dozvole za nastanjenje – član/pripadnik porodice**“ (**Niederlassungsbewilligung - Angehöriger**) bez obaveze postojanja slobodnog mjesta u kvoti, ukoliko su ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi i austrijski državljanin potpiše **garanciju (Haftungserklärung)**. Potpisnik garancije mora dokazati dovoljno sredstava za uzdržavanje podnositelja zahtjeva i svoju užu familiju.

„**Dozvola za nastanjenje – član/pripadnik porodice**“ (**Niederlassungsbewilligung - Angehöriger**) se u prve 2 godine izdaje na godinu dana a nakon toga na 3 godine ako se pored uvjeta/uslova za izdavanje dokaže znanje njemačkog jezika na nivou A2. Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja može se izdati boravišni naslov „**dozvola za trajni boravak EZ**“ (**Daueraufenthalt – EG**), ako se i dalje ispunjavaju opći/opšti uvjeti/uslovi i dokaže znanje njemačkog jezika na novou B1.

„**Dozvola za trajni boravak EZ**“ (**Daueraufenthalt – EG**) omogućava zapošljavanje bez dodatne dozvole. Ukoliko osoba sa „dozvolom za nastanjenje – član/pripadnik obitelji/podričice“ (NB – Angehöriger), prije sticanja prava na dozvolu za trajni boravak – EZ, želi raditi, tada svoj boravišni naslov mora promijeniti u „**dozvolu za nastanjenje**“ (**Niederlassungsbewilligung**). Za promjenu je potrebna **radna dozvola i slobodno mjesto u kvoti**. S obzirom na stroge zakonske odredbe promjena je vrlo teška.

Svojstvo člana/pripadnika obitelji/podričice može prestati ako austrijski državljanin zbog različitih razloga prestane biti garant (npr. razvodom braka, smrću). U takvim se slučajevima dozvola za nastanjenje može produžiti, ako osoba sama ispunjava uvjete za produženje (npr. legalnim radom) ili preuzimanjem garancije drugog austrijskog ili državljanina EWR-a.

Prestanak svojstva nakon 5 godina: Osobe u posjedu „dozvole za trajni boravak“ (Daueraufenthalt – EG) imaju učvršćen boravak i samo zbog određenih kaznenih/krivičnih djela mogu biti protjerani. Osobama sa ograničenim dozvolama za nastanjenje i nastanjenjem u Austriji kraćim od 8 godina, za produženje i dalje moraju ispunjavati osnovne uvjete/uslove.

Napomena!!!

S obzirom da su navedene odredbe vrlo skraćene, za detaljnije informacije obratite se Magistratskom odjelenju (MA 35), Zavodu za zapošljavanje (AMS) ili kod nas u Savjetovalište.

Skrećemo pažnju, da se i pored detaljne obrade mogu dogoditi pogreške i stoga za date informacije ne preuzimamo odgovornost.

Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 712 56 04	Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice und der Magistratsabteilung 17 gefördert.	
	